

۲۸.۷۷.۰۸

وقتی تاریک قرین است

چرا انسان‌ها به واسطه خودکشی از بین می‌روند
و چگونه می‌توان از آن پیشگیری کرد؟

زندگانی

ترجمه:

دکتر احمد حیدر نیا

(عضو هیئت علمی دانشگاه بجنورد)

اردلان عظیمی اکبریه

نشر و انتشاره

سرشناسه: اوکانر، روری سی. - ۱۹۷۳ م. - O'Connor, Rory C., 1973

عنوان و نام پدیدآور: وقتی تاریک ترین است. چرا انسان‌ها به واسطه خودکشی از بین می‌روند و چگونه می‌توان از آن پیشگیری کرد.

مشخصات نشر: تهران: دانزه، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۳۶۰ ص: جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۸۲-۱

وضعیت فهرستنامه: فبیا

پادداشت: عنوان اصلی:

When it is darkest: why people die by suicide and what we can do to prevent it , 2022.

پادداشت: واژه‌نامه.

عنوان دیگر: چرا انسان‌ها به واسطه خودکشی از بین می‌روند و چگونه می‌توان از آن پیشگیری کرد.

موضوع: خودکشی — پیشگیری — Suicide -- Prevention

افسردگی Mental, Depression

شناسه افزوده: حیدری، احمد. - ۱۳۵۵ ، مترجم

شناسه افزوده: عظیمی اکبریه، اردلان. - ۱۳۷۸ ، مترجم

ردیبدنی کنگره: HV ۶۵۴۵

ردیبدنی دیوبی: ۳۶۲/۲۸

شاره کتابشناسی ملی: ۹۷۲۱۲۶۱

عنوان: وقتی تاریک ترین است

(چرا انسان‌ها به واسطه خودکشی از بین می‌روند و چگونه می‌توان از آن پیشگیری کرد؟)

مؤلف: رُری اُکانر / مترجمان: دکتر احمد حیدری، اردلان عظیمی اکبریه

صفحه‌آرا: خسرو هادیان

مدیر تولید: داریوش سازمند

ناشر: دانزه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مهر / ایده آل

قطع: رقفی / شمارگان: ۵۵۰

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۳۸۲-۱

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از

این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سليمان خاطر (امیر اتابک) - کوچه اسلامی - شماره ۴/۲

کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱ تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳

تلفن دفتر پخش: ۰۶۶۴۷۶۳۷۵ فکس: ۰۶۶۴۶۲۰۶۱

قیمت: ۴۷۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

درباره نویسنده	۳
پیشگفتار مترجمان	۱۳
مقدمه	۱۷
بخش اول:	
مروری بر پدیدۀ خودکشی	
فصل اول: خودکشی چگونه، چه زمان و برای چه کسانی اتفاق می‌افتد؟	۳۵
چه افرادی در معرض خطر خودکشی قرار دارند؟	۴۱
نابرابری‌های نظام سلامت	۴۵
واژه‌ها اهمیت دارند	۵۰
فصل دوم: دردی که به خودکشی منجر می‌شود، چگونه دردی است؟	۵۵
اهمیت ارتباط اجتماعی	۶۵
فصل سوم: افسانه‌ها و بدفهمی‌هایی درباره خودکشی	۷۱
۱. افرادی که از خودکشی حرف می‌زنند، در معرض خطر خودکشی قرار ندارند	۸۴
۲. تمام افراد مستعد خودکشی، افسرده یا بیمار روانی هستند	۸۵

۲۰۰	خودکشی‌های گروهی
۲۰۱	تکانشگری
۲۰۳	حساسیت نسبت به درد جسمانی
۲۰۷	نترسیدن از مرگ
۲۱۱	تصویرسازی ذهنی
۲۱۵	سابقه رفتار خودکشی
۲۱۷	استفاده از مدل یکپارچه انگیزشی-ارادی (IMV) برای درک خطر خودکشی

بخش سوم:

عوامل کارساز برای درامان نگهداشتن افراد مستعد خودکشی

۲۲۷	فصل نهم: مداخلات ارتیاطی کوتاه‌مدت
۲۳۵	فصل دهم: طرح ریزی امنیت
۲۴۲	مراحل شش گانه طرح ریزی امنیت
۲۴۵	مرحله اول: شناسایی علائم هشداردهنده
۲۴۷	مرحله دوم: شناسایی راهبردهای مقابله‌ای درونی
۲۵۰	مرحله سوم: شناسایی افراد و مکان‌های اجتماعی است که می‌تواند حواس فرد را پرت کند
۲۵۱	مرحله چهارم: تماس با برخی از دوستان یا اعضای خانواده در صورت مواجهه با افکار/تمایلات خودکشی
۲۵۲	مرحله پنجم: ارتباط با متخصصان برای دریافت کمک
۲۵۲	مرحله ششم: ایمن‌سازی محیط
۲۵۴	کارت جیبی برنامه ایمن‌سازی
۲۵۷	فصل یازدهم: مداخلات بلندمدت
۲۵۹	رفتاردرمانی دیالکتیک (DBT)
۲۶۱	درمان شناختی (CT) و درمان شناختی-رفتاری (CBT)

فهرست مطالب ۱۱

۲۶۵	سنجهش و مدیریت مشارکتی رفتار خودکشی (CAMS)
۲۶۷	برنامه مداخله کوتاه اقدام به خودکشی (ASSIP)
۲۷۱	مداخلات دیجیتال

بخش چهارم:

حمایت از افراد آسیب‌پذیر در برابر خودکشی یا افراد سوگوار به واسطه آن

۲۷۷	فصل دوازدهم: نحوه پرسش درباره خودکشی
۲۸۲	توصیه‌هایی برای نحوه پرسش درباره خودکشی
۲۸۴	شنونده باشید.
۲۸۵	شققتورزی و همدلی نشان دهید.
۲۸۶	اعتماد و همکاری ایجاد کنید.
۲۹۱	فصل سیزدهم: حمایت از افراد مستعد خودکشی
۲۹۱	حمایت از خانواده در موقعیتی که یکی از اعضای آن مستعد خودکشی یا آسیب‌به‌خود است
۲۹۸	گفت‌و‌گو، گفت‌و‌گو و گفت‌و‌گو!
۳۰۰	شناسایی راهبردهای مقابله‌ای
۳۰۱	به چه کسی باید گفت؟
۳۰۳	نقش پزشک عمومی
۳۰۷	از خودتان مراقبت کنید.
۳۰۸	حمایت از دوست یا همکار
۳۰۸	مستعد خودکشی
۳۱۱	فصل چهاردهم: پشت‌سر گذاشتن پیامدهای خودکشی
۳۱۷	حمایت از افراد داغدار به واسطه خودکشی
۳۲۵	از دستدادن یک مراجع یا بیمار به واسطه خودکشی
۳۲۹	سخن پایانی ...
۳۳۳	قدرتانی

۳۳۷	یادداشت‌ها
۳۷۳	منابع حمایتی
۳۷۹	واژه‌نما
۳۸۳	نامنما
۳۸۷	موضوع‌نما

www.ketab.ir

پیشگفتار مترجمان

مرگ به واسطه خودکشی اتفاقی بسیار تلخ و غیرقابل تحمل است و همان‌طور که پژوهش جولی سرل نشان داده، پیامدهای آن علاوه بر بستگان درجه یک، ۱۳۵ نفر از آشنایان قدر متوفی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. طبق برآورد سازمان جهانی بهداشت (WHO)، سالانه ۸۰۰ هزار نفر در سراسر جهان جان خود را به واسطه خودکشی از دست می‌دهند و با ضرب این عدد در ۱۳۵ متوجه می‌شویم که ۱۰۸ میلیون نفر در سال در معرض شنیدن خبر خودکشی فردی آشنا قرار می‌گیرند. همچنین، این سازمان عنوان می‌کند که به‌ازای هر مرگ ناشی از خودکشی، حدود ۲۰ نفر اقدام به خودکشی غیر مرگبار می‌کنند؛ یعنی سالانه ۱۶ میلیون اقدام به خودکشی در سراسر جهان اتفاق می‌افتد. خودکشی در میان ۲۰ علت اصلی مرگ‌ومیر قرار دارد و بعد از تصادفات جاده‌ای، دومین عامل مرگ‌ومیر در افراد ۱۵ تا ۲۹ ساله است.

در گذشته تصور می‌شد تنها افرادی دست به خودکشی می‌زنند که در گیر یک بیماری روانی باشند و یا اتفاق بسیار غیرمعمولی در زندگی آن‌ها رخ داده باشد؛ اما امروزه مشخص شده هر واقعه‌ای که در زندگی روزمره اتفاق می‌افتد (اعم از شکست‌ها، بحران‌ها، فقدان‌ها، مورد آزار و اذیت قرار گرفتن، طلاق، ازدستدادن شغل، داغدیدگی، ورشکستگی مالی، احساس شرمندگی،

تبیعیض، بیماری‌ها و سایر اتفاقات معمول روزمره) می‌تواند فرد را در برابر خودکشی آسیب‌پذیر کند.

اختلالات روانی بهویژه افسردگی، اضطراب و سوءصرف مواد از جمله عوامل خطرآفرین برای پیدایش افکار خودکشی محسوب می‌شوند. افرادی که با فشار روانی شدید یا اختلالات روانی تشخیص داده نشده دست وینجه نرم می‌کنند چنان درگیر نامیدی و گیرافتادگی می‌شوند که ممکن است خودکشی را به عنوان راهی برای فرار از درد تلقی کنند. از نگاه این افراد خودکشی تمايل به مرگ نیست؛ بلکه خاتمه‌دادن به درد روانی غیرقابل تحمل است و برخی افراد برای رهاسدن از درد، حاضر به خاموش کردن چراغ زندگی ارزشمند خود می‌شوند.

یکی از اشتباهات رایج درمورد پدیده خودکشی این است که گفت و گوی صریح درباره آن موجب شکل‌گیری انگیزه انجام آن در دیگران می‌شود. همین تفکر نادرست باعث گسترش فرهنگ سکوت در باب این موضوع شده و ارائه مداخلات و پشتیبانی‌های به موقع را غیرممکن می‌کند. افزون بر این، موانع سیستمی همچون منابع محدود بهداشتی، تأمین مالی ناکافی برای برنامه‌های پیشگیری از خودکشی و نابرابری در دسترسی به خدمات بهداشت روانی به شکلی آشکار جوامع محروم را تحت تأثیر قرار داده و موجب افزایش چرخه افسردگی و آسیب‌پذیری شده است.

طبیعت چندگانه خودکشی، یک رویکرد جامع و مشفانه را برای پیشگیری طلب می‌کند؛ به گونه‌ای که ضمن بررسی عوامل خطرآفرین اساسی، به ترویج انعطاف‌پذیری روانی کمک کند. ما از طریق ترویج فضای گفتمان آزاد، کاهش بدنامی، افزایش دسترسی به خدمات بهداشت روانی و اجرای راهبردهای پیشگیرانه مؤثر می‌توانیم دوشادوش یکدیگر برای ایجاد جامعه‌ای تلاش کنیم که تمام اعضای آن احساس ارزشمندی، حمایت و دسترسی به کمک در موقع بحرانی را داشته باشند. شایان ذکر است که

خودکشی به عنوان یک پدیده پیچیده با پیامدهای بسیار گسترده، تنها از طریق درک عوامل برانگیزان افکار و رفتار خودکشی و اجرای راهبردهای پیشگیرانه مؤثر می‌تواند مهار شود. هر یک از ما می‌تواند در نجات دیگری نقشی ایفا کند.

در فرایند ترجمه کتاب تلاش شد تا جای ممکن از معادلهای رایج در متون روان‌شناسی و مشاوره استفاده شود. با این حال، متن حاضر از اشتباه مbra نیست و مترجمان با آغوش و ذهنی باز، پذیرای هرگونه انتقاد و پیشنهاد از سمت مخاطبین گرامی هستند. در انتهای، بر خود فرض می‌دانیم از زحمات سروران گرامی دکتر محسن عظیمی اکبریه، دکتر جواد رسولی، دکتر بیژن باطنی، دکتر حسین شمس، دکتر ابوالفضل سیمکش، دکتر محمد هاشمی، نازنین قدیری، محمد تردد، حسین آشیانی، حامد آفرنده و امیرحسین یاحسینی پور که در این مسیر یاریگر بودند تشکر کنیم.